

Innst. S. nr. 179

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

St.prp. nr. 45 (2006-2007)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av EUs rammeprogram om kultursamarbeid (Kultur 2007)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Bakgrunn

Kultursamarbeidet med EU er nedfelt i EØS-avtalen. Kulturfeltet ble innlemmet som en del av samarbeidet på særlige områder utenfor de fire friheter.

Med basis i EØS-avtalen har EØS/EFTA-statene, deriblant Norge, siden 1996 deltatt i pilotaktiviteter til kulturprogrammene og i de ordinære programmene etter hvert som de er blitt vedtatt i EU.

Norge deltok i det første rammeprogrammet for kultur, Kultur 2000-programmet, for perioden 2000-2006.

Europa-kommisjonen la 14. juli 2004 frem et forslag til parlaments- og rådsvedtak om et nytt rammeprogram for kultur fra 2007 til og med 2013 - Kultur 2007-programmet. Beslutningen om EFTA-deltakelse i det nye rammeprogrammet må tas i EØS-komiteen.

For at Norge skal kunne delta i programmet så fort som mulig, legges det opp til at Stortingets samtykke innhentes før det er truffet beslutning i EØS-komiteen. EØS-komiteens beslutning forventes tatt i løpet av våren 2007.

Nærmere om Kultur 2007-programmet

EUs økonomiske ramme for programmet er 400 mill. euro over sju år. Under programmet skal det gis økonomisk støtte til samarbeidsprosjekter mellom europeiske kulturoperatører. Det skal fremme et felleseuropeisk kulturområde gjennom utvikling av kulturelt samarbeid mellom kunstnere, kulturarbeidere og kulturinstitusjoner og stimulere til fremvekst av et aktivt euro-

peisk borgerskap. Programmet har tre overordnede mål:

- fremme tverrnasjonal mobilitet av ansatte i kultursektoren
- fremme tverrnasjonal utveksling av kulturelle og kunstneriske arbeider og produkter
- fremme tverrkulturell dialog.

Programmet skal bidra til å styrke Fellesskapets tverrgående politikk, særlig gjennom å fremme ytringsfrihet, styrke bevissthet om viktigheten av å bidra til bærekraftig utvikling og bidra til å bekjempe diskriminering basert på kjønn, rase, etnisk opprinnelse, religion, overbevisninger, alder og seksuell orientering.

Gjennomføringen av programmet vil skje gjennom støtte til:

- ettårige og flerårige samarbeidsprosjekter på kulturområdet
- paneuropeiske kulturorganisasjoner
- analyser og informasjonsinnsamling og -spredning knyttet til kultursamarbeid.

Den først nevnte grupperingen av støtteordninger antas å være særlig viktig for norske kulturaktører.

I motsetning til tidligere programmer er ikke Kultur 2007-programmet inndelt i ulike kunst- og kultursektorer, men programmet omfatter både kulturarv og alle kunstformer Kultur 2000-programmet har omfattet.

Kommisjonen er ansvarlig for iverksetting av programmet. Informasjon om programmet på nasjonalt nivå skal spres av egne enheter, kalt kulturelle kontaktpunkter. Det er opprettet en egen forvaltningskomité for programmet med representasjon fra deltakerlandene. Norge vil delta i komiteen med samme rettigheter og plikter som medlemsstatene med unntak av stemmerett.

Økonomiske og administrative konsekvenser

EØS-komiteens beslutning vil innebære en forpliktelse for Norge til å bidra økonomisk til programmet. Den finansielle rammen er på 400 mill. euro for hele sjuårsperioden, dvs. gjennomsnittlig 57,14 mill. euro pr. år. For deltakelsen i programmet vil EØS/EFTA-statenes bidrag være 9,12 mill. euro over sju år. I tillegg kommer administrasjonsutgifter til EU på omtrent 1,24 mill. euro. Norges del av EØS/EFTA-statenes bidrag vil være omtrent 82,9 mill. kroner, dvs. omtrent 11,8 mill. kroner pr. år. Utgiftene dekkes over Kultur- og kirkedepartementets budsjett, kap. 320 post 75.

De statene som deltar i programmet, blir oppfordret til å drive en nasjonal enhet med ansvar for informasjon og rådgivning til potensielle søkere, et såkalt nasjonalt kulturelt kontaktpunkt. I Norge er kontaktpunktet lagt til Norsk kulturråd, som får bistand fra Statens senter for arkiv, bibliotek og museum (ABM-utvikling) og Riksantikvaren på kulturarvområdet, og NORLA (Senter for norsk skjønn- og faglitteratur i utlandet) på litteraturområdet.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, fung. leder Gunn Karin Gjøl, Britt Hildeng, Espen Johnsen og Tove Karoline Knutsen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Høyre, Olemic Thømmessen, fra Sosialistisk Venstreparti, May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Modulf Aukan, fra Senterpartiet, Erling Sande, og fra Venstre, Trine Skei Grande, støtter at Regjeringen vil samtykke i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av EUs rammeprogram om kultursamarbeid, kalt Kultur 2007. Komiteen har merket seg at kulturfeltet ble innlemmet som en del av samarbeidet med EU på særlige områder utenfor de fire friheter ved EØS-komiteens beslutning nr. 36/95 av 19. mai 1995 og med ikrafttredelse 1. juni 1995. Artikkel 31, protokoll 13, åpner for full deltakelse for EØS/EFTA-statene i EUs kulturprogram og andre aktiviteter på kulturområdet. Likeledes har komiteen merket seg at Europa-kommisjonen 14. juli 2004 la fram forslag til parlaments- og rådsvedtak om et nytt rammeprogram for kultur fra 2007 til og med 2013: Kultur 2007-programmet. Europaparlaments- og rådsbeslutning av 12. desember 2006 om opprettelse av EUs kulturprogram 2007-2013 trådte i kraft for EU-statene fra 1. januar 2007. Beslutningen om EFTA-deltakelse i det nye rammeprogrammet må tas i EØS-komiteen; en beslutning som er forventet i løpet av våren 2007.

Bakgrunn

Komiteen understreker betydningen av at Maastricht-traktaten fra 1992 formelt anerkjenner kulturdimensjonen i den europeiske integrasjon ved å nedfelle konkrete mål for EUs virksomhet på kulturfeltet. Målene er knyttet til erkjennelsen av at de ulike kunst-

områdene representerer vår felles kulturarv og synliggjør Europas kulturelle mangfold. Et mål vil være å gjøre dette mangfoldet og den felles kulturarven mer tilgjengelig for alle.

Komiteen peker på at Norge, i likhet med de andre EØS/EFTA-statene, siden 1996 har deltatt i pilotaktiviteter til kulturprogrammene og etter hvert i den første generasjonen av de ordinære EU-programmene Kaleidoskop, Ariane og Rafael. Norge har også deltatt i rammeprogrammet 2000 siden starten, og komiteen merker seg at norske kulturaktører har vist betydelig interesse for å delta i dette.

Om Kultur 2007

Komiteen er tilfreds med at EUs kulturprogram videreføres for tidsepoken 2007-2013. Det er etter komiteens mening viktig at programmet tar sikte på å gi Europas folk bedre tilgang til den felles kulturarven og det kulturelle mangfoldet som finnes i de europeiske land. Programmet er utformet med tanke på å fremme utvikling av kulturelt samarbeid mellom kunstnere, kulturarbeidere og kulturinstitusjoner, formulert gjennom tre overordnede mål:

- fremme av mobilitet på tvers av nasjonsgrenser for mennesker som arbeider med kunst og kultur
- fremme utveksling på tvers av nasjonsgrenser for kunst- og kulturproduksjoner, produkter og arbeider
- fremme av interkulturell dialog.

Komiteen ser positivt på at programmet er utformet med tanke på å styrke en tverrgående politisk tenking gjennom å fremme ytringsfrihet, styrke bevisstheten om å bidra til en bærekraftig utvikling og bidra til bekjempelse av diskriminering basert på kjønn, religion, overbevisning, alder og seksuell orientering.

Komiteen merker seg at gjennomføringen av programmet vil skje på flere måter: gjennom ettårige og flerårige samarbeidsprosjekter på kulturfeltet, gjennom paneuropeiske kulturinstitusjoner, og gjennom analyser og informasjonsinnsamling- og -spredning knyttet til kultursamarbeid.

Det er etter komiteens mening positivt at innretningen på programmet vil kunne gi gode muligheter for norske kunstnere og kulturaktørers deltakelse i Kultur 2007.

Konstitusjonelle forhold

Komiteen noterer seg Regjeringens ønske om at Stortingets samtykke innhentes før beslutning i EØS-komiteen, slik at ikrafttredelse av beslutningen og realisering av EØS/EFTA-deltakelse i programmet kan skje så tidlig som mulig. Utkastet til beslutning i EØS-komiteen om deltakelse av EØS/EFTA-landene i Kultur 2007 inneholder en innledning som gjør det mulig for EØS-komiteen gjennom avgjørelse å endre vedleggene til avtalen. Komiteen noterer seg imidlertid at det ikke forventes at det vil skje endringer i det foreliggende utkastet til EØS-komiteens beslutning. Dersom

det endelige utkastet skulle avvike vesentlig fra det som framkommer i proposisjonen, vil saken bli forelagt Stortinget på nytt. Komiteen sier seg fornøyd med dette.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Komiteen er kjent med at deltakelse i Kultur 2007 vil innebære en økonomisk forpliktelse for Norge, som over en 7-årsperiode vil beløpe seg til omtrent 83 mill. NOK. Utgiftene dekkes over Kultur- og kirkedepartementets budsjett. Komiteen ser positivt på at det legges til grunn at Norge viderefører finansieringen av en nasjonal ekspert for programmet, og at Norsk kulturråd også i kommende periode blir kulturelt kontaktpunkt for informasjon og rådgivning for potensielle søkere. Komiteen noterer seg at EØS-komiteens beslutning ikke medfører endring i norske lover eller forskrifter.

Vurdering

Komiteen merker seg at nesten 200 søknader ble fremmet i de første kulturprogrammene fra 1996 til 1999, hvor over 80 norskledede prosjekter fikk støtte. I tiden 2000-2005 har totalt 96 søknader med norsk ledelse vært fremmet. 15 av disse har fått støtte gjennom EUs kulturprogram. I tillegg kommer de norske forlagsprosjektene som totalt har fått støtte til oversettelse av 181 titler utenlandsk samtidsliteratur til norsk. Komiteen legger til grunn at også det relativt store

antall kulturaktører som for øvrig har deltatt som samarbeidspartnere i prosjekter ledet fra andre land, har hatt stor betydning for kompetanseheving og kunnskapsutveksling.

Komiteen ser for øvrig positivt på at Norge har hatt flere innspill til utformingen av programmet Kultur 2007. Disse innspillene har blant annet tatt til orde for å senke den nedre grensen for økonomisk støtte, slik at også mindre prosjekter kan komme i betraktning. På Norges initiativ er også støtte til oversettelser med videre i programmet. Komiteen er fornøyd med at disse momentene er tatt til følge i utformingen av kulturprogrammet.

UTENRIKSKOMITEENS MERKNADER

Utkast til innstilling har blitt forelagt utenrikskomiteen som opplyser at komiteen har ingen merknader.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til sine merknader og til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i at Norge deltar i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av EUs rammeprogram om kultursamarbeid (Kultur 2007).

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 26. april 2007

Gunn Karin Gjøl
fung. leder

Tove Karoline Knutsen
ordfører

